

Warszawa, 14 października 2025 roku

Rekordowe listy refundacyjne, ale wskaźnik Alivia Oncoindex wzrósł tylko o 1 punkt. Pacjenci niepokoją się czy uzyskają faktyczny dostęp do leczenia

Wskaźnik Alivia Oncoindex wzrósł zaledwie o 1 punkt po uwzględnieniu zmian w obwieszczeniach refundacyjnych z kwietnia i października 2025 oraz najnowszych wytycznych Europejskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej. Kluczowym wyzwaniem pozostaje narastający kryzys finansowy w Narodowym Funduszu Zdrowia, który nie ma środków na pokrycie kosztów realnego dostępu do leczenia. Niepokój pacjentów idzie w parze z obawami zarządców szpitali o finansowanie programów lekowych oraz kwalifikujących do nich badań.

Onkofundacja Alivia regularnie analizuje zmiany na listach refundacyjnych i porównuje dostęp do leków przeciwnowotworowych w Polsce z wytycznymi międzynarodowych towarzystw naukowych. Wskaźnik Alivia Oncoindex obecnie wynosi 52 na 100 możliwych punktów, co oznacza, że od kwietnia 2025 roku wzrósł o jeden punkt.

Aktualnie spośród 173 terapii rekomendowanych przez Europejskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej (ESMO) i w ciągu ostatnich 15 lat zarejestrowanych przez EMA 55 jest refundowanych w zgodzie z rekomendacjami ESMO, 63 z ograniczeniami niemającymi podstaw w wiedzy medycznej, a 55 niestety wciąż pozostaje bez refundacji.

Nierówności w dostępie do terapii

Dostęp pacjentów onkologicznych do leczenia odpowiadającego aktualnej wiedzy medycznej różni się w zależności od konkretnego rozpoznania. Największe korzyści w ostatnim czasie przyniosły pacjentom zmiany w leczeniu raka pęcherza moczowego (wzrost wskaźnika z 33 do 50 punktów), raka przełyku i żołądka (z 42 do 50 punktów), raka wątroby (z 17 do 28 punktów) oraz raka jelita grubego i odbytnicy (z 59 do 62 punktów). W tych obszarach wskaźnik Oncoindex odnotował wyraźny wzrost, wynikający z poszerzenia dostępu do nowoczesnych terapii celowanych i immunoterapii.

Nieco mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w leczeniu raka piersi – mimo pojawienia się w refundacji nowych opcji terapeutycznych, wskaźnik dla tego nowotworu spadł z 47 do 42 punktów. Taka sytuacja jest wynikiem aktualizacji rekomendacji w przerzutowym raku piersi z HR+/HER2-, która wprowadziła do Oncoindexu trzy nowo zarejestrowane leki, spośród których tylko jeden jest w Polsce częściowo refundowany.

W obszarze nowotworów hematologicznych poprawę odnotował m.in. wskaźnik dla

przewlekłej białaczki szpikowej, gdzie poszerzono wachlarz dostępnych terapii, co przełożyło się na historycznie wysoką wartość wskaźnika, który wzrósł z 83 do 100 punktów.

- *W obszarze hematologii od 1 października 2025 roku lista refundacyjna została poszerzona o nowe leki i wskazania, a także wprowadzono istotne zmiany uelastyczniające zapisy wybranych programów lekowych. Z perspektywy klinicznej oraz systemowej należy ocenić te decyzje bardzo pozytywnie – zwiększają one zarówno wachlarz dostępnych terapii dla pacjentów, jak i realnie poprawiają dostępność leczenia w różnych obszarach hematologii – komentuje prof. dr hab. n. med. Krzysztof Giannopoulos, Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów.*

Wyzwaniem w obliczaniu Oncoindexu pozostaje rosnąca liczba przypadków, w których wytyczne międzynarodowych towarzystw naukowych rekomendują jednoczesne stosowanie dwóch leków oryginalnych.

- *Dostrzegamy rosnące znaczenie stosowania terapii skojarzonych, czyli sytuacji, w których pacjent powinien otrzymać leczenie składające się w dwóch leków oryginalnych rekomendowanych do jednoczesnego stosowania przez międzynarodowe gremia naukowe. Z tego powodu rozważamy wdrożenie nowego indeksu dla tego rodzaju technologii. To wielka nadzieja dla pacjentów z guzami litymi, chociaż już dzisiaj w hematoonkologii stosowanie takich rozwiązań jest standardem – mówi Agnieszka Dolna, Menadżerka ds. programów pomocowych w Onkofundacji Alivia.*

Finanse publiczne w zapaści – zagrożony realny dostęp do terapii

Realny dostęp do terapii może być trudny bez odpowiedniego finansowania systemu ochrony zdrowia. Udostępnianie nowych opcji terapeutycznych często wiąże się z zaciąganiem nowych zobowiązań, a sytuacja finansowa NFZ jest zła i wszystko wskazuje na to, że w najbliższym czasie będzie się tylko pogarszać.

Według przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia oraz Narodowego Funduszu Zdrowia w tegorocznym budżecie NFZ brakuje już około 14 miliardów złotych, a w 2026 roku luka finansowa może wynieść nawet 23 miliardy złotych¹. To oznacza, że nawet jeśli kolejne nowoczesne terapie są wpisywane na listy refundacyjne, to ich realna dostępność może być w praktyce mocno ograniczona. Szpitale sygnalizują, że obawiają się przekraczania wartości kontraktów z NFZ i braku zwrotu kosztów świadczeń ponad ustalone wartości. W konsekwencji placówki coraz częściej mówią o ograniczaniu przyjęć oraz przesunięciach terminów, aby nie narażać się na straty finansowe.

Pacjenci wciąż napotykają bariery w dostępie do leczenia

Z danych i relacji pacjentów, zebranych przez Fundację wynika, że dostęp do programów lekowych w Polsce wciąż jest nierówny i często uzależniony od miejsca leczenia.

1

<https://www.rynekzdrowia.pl/Finanse-i-zarzadzanie/Luka-w-NFZ-14-mld-zl-w-tym-roku-23-mld-zl-w-przyszlym-Ministra-zdrowia-pieniedzy-zabraknie.276314.1.html>

Najczęściej wskazywanym problemem jest długi czas oczekiwania na wyniki badań diagnostycznych, w tym molekularnych, które są niezbędne do kwalifikacji do terapii. Część pacjentów słyszy o ograniczeniach finansowych i o tym, że ośrodki wstrzymują przyjęcia z powodu problemów finansowych. Pacjenci podkreślają również, że nie zawsze są informowani o istnieniu programów lekowych czy możliwości leczenia w innych ośrodkach, które te programy realizują. Bariery organizacyjne, restrykcyjne kryteria włączenia oraz biurokracja powodują, że wielu chorych traci szansę na szybkie rozpoczęcie terapii.

Problemem jest również długi czas oczekiwania na badania obrazowe (średnio 44 dni na tomografię komputerową w trybie normalnym i 33 dni w pilnym, 83 i 62 dni w przypadku rezonansu magnetycznego) oraz ich opis. Różnice regionalne potrafią sięgać miesięcy. Spada terminowość realizacji diagnostyki w ramach karty DILO, a wśród podopiecznych Fundacji jest wiele osób, które na postawienie diagnozy czekały ponad trzy miesiące, a potem kolejne miesiące na samo rozpoczęcie leczenia².

- *Nakłady na zdrowie muszą wzrosnąć i to nie tylko w krótkiej perspektywie 2025 i 2026 roku. Trzeba podjąć rękawice i wziąć odpowiedzialność za zdrowie obywateli. Oczekujemy, że nowe kierownictwo Ministerstwa Zdrowia podejmie próbę rozwiązania problemu silosowości w pracach poszczególnych departamentów oraz koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi instytucjami. Nie powinno być sytuacji, kiedy lek zostaje uwzględniony na liście refundacyjnej, jednak jego zastosowanie jest uzależnione od wyniku badania, które nie jest wykonywane, a płatnik nie ma środków na sfinansowanie niezbędnych świadczeń.* – podsumowuje Joanna Frątczak-Kazana.

Onkofundacja Alivia od 15 lat wspiera pacjentów onkologicznych, dodając im odwagi w zmaganiach z rakiem. Działa, aby zapewniać wszystkim równy dostęp do najlepszej opieki onkologicznej. **Prowadzi portal moja.alivia.org.pl oferujący pakiet darmowych benefitów oraz spersonalizowanych informacji o chorobie.** Udostępnia bezpłatne portale takie jak: [Alivia Oncoindex](#), [Alivia Onkoskaner](#), [Alivia Onkomapa](#), [Alivia Onkosnajper](#) wspierające pacjentów w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących procesu leczenia. Fundacja broni godności chorych na nowotwory złośliwe wszędzie tam, gdzie łamane są ich prawa. Od 2010 roku przekazała chorym na raka ponad 40 milionów złotych na pokrycie nierefundowanych przez NFZ kosztów leczenia w ramach programu [Alivia Onkozbiórka](#). Szczegółowe informacje na temat działalności i misji Onkofundacji Alivia można znaleźć pod adresem alivia.org.pl.

Kontakt dla mediów:

Marta Sikorska
Onkofundacja Alivia
Koordynatorka ds. komunikacji i PR
tel. +48 514 497 254

² alivia.org.pl/wp-content/uploads/sites/10/2025/01/Raport_Badanie-potrzeb-i-doswiadczen-pacjentow-onkologicznych.pdf

Alivia - Fundacja Onkologiczna
ul. Niedźwiedzia 4C
02-737 Warszawa

marta.sikorska@alivia.org.pl